Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (ôsma komora)

z 12. septembra 2018*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Letecká doprava – Nariadenie (ES) č. 261/2004 – Článok 8 ods. 1 – Náhrada ceny letenky v prípade zrušenia letu – Provízia vyberaná osobou, ktorá koná pri nákupe letenky ako sprostredkovateľ medzi cestujúcim a leteckým dopravcom – Zahrnutie“

Vo veci C-601/17,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Amtsgericht Hamburg (Okresný súd Hamburg, Nemecko) zo 6. októbra 2017 a doručený Súdnemu dvoru 18. októbra 2017, ktorý súvisí s konaním:

Dirk Harms,

Ann-Kathrin Harms,

Nick-Julius Harms,

Tom-Lukas Harms,

Lilly-Karlotta Harms,

Emma-Matilda Harms,

proti

Vueling Airlines SA,

SÚDNY DVOR (ôsma komora),

v zložení: predseda komory J. Malenovský (spravodajca), sudcovia D. Šváby a M. Vilaras,

generálny advokát: Y. Bot,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– Vueling Airlines SA, v zastúpení: B. Liebert, Rechtsanwältin,

– poľská vláda, v zastúpení: B. Majczyna, splnomocnený zástupca,

* Jazyk konania: nemčina.

– Európska komisia, v zastúpení: G. Braun a N. Yerrell, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 8 ods. 1 písm. a) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 295/91 (Ú. v. EÚ L 46, 2004, s. 1; Mim. vyd. 07/008, s. 10).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi pánom a pani Harmsovcami, ako aj ich štyrmi deťmi na jednej strane a spoločnosťou Vueling Airlines SA na druhej strane vo veci náhrady ceny leteniek kúpených prostredníctvom spoločnosti Opodo Ltd.

Právny rámec

3 Článok 2 písm. f) nariadenia č. 261/2004 vymedzuje pojem „letenka“ ako „platný dokument oprávňujúci na prepravu, alebo rovnocenné oprávnenie v nepapierovej forme, vrátane elektronickej formy, vydaný alebo povolený leteckým dopravcom alebo jeho splnomocneným zástupcom“.

4 Článok 5 tohto nariadenia s názvom „Zrušenie“ vo svojom odseku 1 stanovuje:

„V prípade zrušenia letu príslušným cestujúcim:

a) prevádzkujúci letecký dopravca ponúkne pomoc v súlade s článkom 8;

…“

5 Článok 8 uvedeného nariadenia s názvom „Právo na náhradu alebo presmerovanie“ vo svojom odseku 1 stanovuje:

„Keď sa uvádza odkaz na tento článok, cestujúcim sa ponúkne možnosť vybrať si medzi:

a)

– úhradou úplných nákladov na letenku v cene, za ktorú bola kúpená… do siedmich dní prostriedkami uvedenými v článku 7 ods. 3,

– spiatočným letom do prvého miesta odletu pri najbližšej príležitosti…

…“

6 Článok 10 toho istého nariadenia s názvom „Zvýšenie a zníženie triedy“ vo svojom odseku 2 stanovuje:

„Ak prevádzkujúci letecký dopravca umiestni cestujúceho do triedy nižšej, než na ktorú bola letenka kúpená, prostriedkami ustanovenými v článku 7 ods. 3 do siedmich dní uhradí:

a) 30 % ceny letenky v prípade všetkých letov na vzdialenosť 1500 km alebo menej, alebo

b) 50 % ceny letenky v prípade všetkých letov v rámci spoločenstva nad 1500 km… a všetkých ostatných letov od 1500 km do 3500 km, alebo

c) 75 % ceny letenky v prípade všetkých letov, ktoré nespadajú pod písmená a) alebo b)…“

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

7 Pán Harms kúpil na internetovej stránke opodo.de pre seba, svoju manželku a ich štyri deti letenky na let leteckej spoločnosti Vueling Airlines z Hamburgu (Nemecko) do Fara (Portugalsko) cez Barcelonu (Španielsko). Spoločnosť Opodo vyfakturovala pánovi Harmsovi pri tomto nákupe sumu 1 108,88 eura a poslala mu zodpovedajúce potvrdenie, v ktorom bola uvedená táto suma bez ďalších podrobností. Spoločnosť Opodo zároveň poslala spoločnosti Vueling Airlines sumu 1 031,88 eura.

8 Let, na ktorý mala nastúpiť rodina Harmsovcov, sa však neuskutočnil v súlade s letovým poriadkom spoločnosti Vueling Airlines, pričom podľa vnútroštátneho súdu sa takáto situácia musí v zmysle nariadenia č. 261/2004 posudzovať rovnako ako zrušenie letu.

9 Pred vnútroštátnym súdom pán a pani Harmsovci konajúci vo svojom vlastnom mene, ako aj v mene svojich štyroch detí tvrdia, že spoločnosť Vueling Airlines je podľa článku 8 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 261/2004 povinná nahradiť im celú sumu 1 108,88 eura, ktorú im vyfakturovala spoločnosť Opodo. Spoločnosť Vueling Airlines nespochybňuje dôvodnosť tohto návrhu v rozsahu, v akom sa týka sumy 1 031,88 eura, ktorú jej poslala spoločnosť Opodo, pričom uvádza, že ide o cenu leteniek, ktoré kúpil pán Harms. Naproti tomu sa domnieva, že by nemala byť povinná nahradiť mu rozdiel medzi touto sumou a sumou 1 108,88 eura, ktorú dostala spoločnosť Opodo, pričom tvrdí, že tento rozdiel vo výške 77 eur nie je súčasťou uvedenej ceny.

10 Za týchto okolností Amtsgericht Hamburg (Okresný súd Hamburg) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Má sa pojem ‚úhrada úplných nákladov na letenku v cene, za ktorú bola kúpená, prostriedkami uvedenými v článku 7 ods. 3‘ podľa článku 8 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 261/2004 vykladať v tom zmysle, že sa ním myslí suma, ktorú zaplatil cestujúci za príslušnú letenku, alebo treba vychádzať zo sumy, ktorú žalovaný letecký dopravca v skutočnosti dostal v prípade, že do procesu rezervácie bola zapojená sprostredkovateľská spoločnosť, ktorá prijala rozdiel medzi tým, čo zaplatil cestujúci, a tým, čo dostal letecký dopravca, pričom to nezverejnila?“

O prejudiciálnej otázke

11 Svojou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má nariadenie č. 261/2004 a najmä jeho článok 8 ods. 1 písm. a) vykladať v tom zmysle, že cena letenky, ktorú treba zohľadniť pri stanovení výšky náhrady, ktorú má letecký dopravca vyplatiť cestujúcemu v prípade zrušenia letu, zahŕňa rozdiel medzi sumou zaplatenou týmto cestujúcim a sumou prijatou týmto leteckým dopravcom, ktorý zodpovedá provízii získanej osobou vystupujúcou ako sprostredkovateľ medzi cestujúcim a leteckým dopravcom.

12 Podľa znenia článku 8 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 261/2004 v spojení s článkom 5 ods. 1 písm. a) tohto nariadenia leteckému dopravcovi prislúcha v prípade zrušenia letu ponúknuť dotknutým pasažierom pomoc spočívajúcu v tom, že im navrhne okrem iného náhradu nákladov na letenku vo výške ceny, za ktorú bola kúpená, ako aj prípadne spiatočný let do prvého miesta odletu.

13 Znenie článku 8 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 261/2004 stanovuje priamu súvislosť medzi pojmom „letenka“ a výrazom „cena, za ktorú bola kúpená“, pričom takúto letenku si dotknutí cestujúci mohli kúpiť buď priamo u leteckého dopravcu, alebo prostredníctvom sprostredkovateľa, ako je najmä splnomocnený zástupca uvedený v článku 2 písm. f) nariadenia č. 261/2004.

14 Ak takýto sprostredkovateľ vyberá v tejto súvislosti províziu od cestujúceho, ako je to vo veci samej, je nastolená otázka, či a v akom rozsahu táto provízia predstavuje súčasť ceny letenky, ktorú má dotknutý letecký dopravca nahradiť tomuto cestujúcemu v prípade zrušenia príslušného letu.

15 V tejto súvislosti je potrebné zo všeobecného hľadiska uviesť, že cieľom nariadenia č. 261/2004 je nielen zaručiť vysokú úroveň ochrany cestujúcich, ale tiež zaručiť vyváženie záujmov týchto cestujúcich so záujmami leteckých dopravcov (rozsudok z 19. novembra 2009, Sturgeon a i., C-402/07 a C-432/07, EU:C:2009:716, bod 67).

16 So zreteľom na tieto ciele je potrebné usudzovať, že hoci sa provízia vyberaná sprostredkovateľom od cestujúceho pri kúpe letenky v zásade musí považovať za súčasť ceny, ktorá sa má tomuto cestujúcemu nahradiť v prípade zrušenia príslušného letu, toto zahrnutie musí podliehať určitým obmedzeniam vzhľadom na záujmy leteckých dopravcov, ktorých sa dotýka.

17 V tejto poslednej uvedenej súvislosti z článku 2 písm. f) nariadenia č. 261/2004 vyplýva, že „letenka“ znamená dokument alebo rovnocenné oprávnenie v nepapierovej forme vrátane elektronickej formy vydaný alebo povolený leteckým dopravcom alebo splnomocneným zástupcom takéhoto dopravcu. Z tohto vymedzenia vyplýva, že jednotlivé zložky takejto letenky vrátane jej ceny musia byť v prípade, ak táto letenka nebola vydaná samotným leteckým dopravcom, v každom prípade povolené týmto dopravcom, a teda nesmú byť stanovené bez jeho vedomia.

18 Tento výklad je podporený judikatúrou Súdneho dvora, z ktorej vyplýva, že čiastočná náhrada „ceny letenky“ uvedená v článku 10 ods. 2 písm. a) až c) nariadenia č. 261/2004 v prípade, ak letecký dopravca umiestni cestujúceho do triedy nižšej, než je trieda, do ktorej si tento cestujúci kúpil letenku, musí byť stanovená jedine vzhľadom na „nevyhnutné“ zložky uvedenej ceny v tom zmysle, že je potrebné ich zaplatiť, aby bolo možné prijať ako protihodnotu služby poskytované leteckým dopravcom (rozsudok z 22. júna 2016, Mennens, C-255/15, EU:C:2016:472, bod 36).

19 Zložku ceny letenky, ktorá je určená bez vedomia leteckého dopravcu, totiž nemožno považovať za nevyhnutnú na to, aby bolo možné prijať služby poskytované týmto dopravcom.

20 Vzhľadom na všetko, čo bolo uvedené, je potrebné odpovedať na položenú otázku tak, že nariadenie č. 261/2004 a najmä jeho článok 8 ods. 1 písm. a) sa má vykladať v tom zmysle, že cena letenky, ktorú treba zohľadniť pri stanovení výšky náhrady, ktorú má letecký dopravca vyplatiť cestujúcemu v prípade zrušenia letu, zahŕňa rozdiel medzi sumou zaplatenou týmto cestujúcim a sumou prijatou týmto leteckým dopravcom, ktorý zodpovedá provízii získanej osobou vystupujúcou ako sprostredkovateľ medzi cestujúcim a leteckým dopravcom, okrem prípadu, ak bola táto provízia stanovená bez vedomia uvedeného leteckého dopravcu, čo musí preveriť vnútroštátny súd.

O trovách

21 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (ôsma komora) rozhodol takto:

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov a ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 295/91, a najmä jeho článok 8 ods. 1 písm. a), sa má vykladať v tom zmysle, že cena letenky, ktorú treba zohľadniť pri stanovení výšky náhrady, ktorú má letecký dopravca vyplatiť cestujúcemu v prípade zrušenia letu, zahŕňa rozdiel medzi sumou zaplatenou týmto cestujúcim a sumou prijatou týmto leteckým dopravcom, ktorý zodpovedá provízii získanej osobou vystupujúcou ako sprostredkovateľ medzi cestujúcim a leteckým dopravcom, okrem prípadu, ak bola táto provízia stanovená bez vedomia uvedeného leteckého dopravcu, čo musí preveriť vnútroštátny súd.

Podpisy